

VÄVTAPETER

~ I NY DRÄKT ~

Matilda Hallberg

*Högskolan för Design och Konsthantverk
vid Göteborgs universitet*

Göteborg VT2010

*Examensprojekt 15 hp, Konstnärligt
kandidatprogram i design 180 hp*

ABSTRACT

Pattern design is a territory which has been widely explored by many during a long period of time. With this project I hope to shine a new light on wallpaper design, the area on which I've applied my patterns to.

The inspiration for this wallpaper collection originated in a past project in which I experimented with weaving strips of paper together in different ways. During this time I found myself curious to investigate how this kind of weaving could be applied to textiles, wallpapers, etc.

My main focus in this project has been about creating interesting patterns in which unexpected motifs are woven together. I've also touched on the subject of creating a kind of conceptual wallpaper constructed by weaving strips of wallpaper together.

I based my patterns on a series of drawings that I created during the course leading up to this project. For example, one of the four patterns consists of books where the pages has been cut to strips and then been woven together.

The final result consists of a wallpaper sample book in which I've collected all four patterns in three colourways each. For some added value I included two types of hand-woven wallpapers in my collection book, as to give a sense of what might come next.

KEYWORDS

WEAVING, WALLPAPER, PATTERN DESIGN, VÄVTAPET, HAND-WOVEN.

INNEHÅLL

INLEDNING **4**

BAKGRUND	4
SYFTE	4
MÅL	5
FRÅGESTÄLLNINGAR	5
AVGRÄNSNINGAR	5

GENOMFÖRANDE **7**

SYNOPSIS	7
MÖNSTER: SIV	8
MÖNSTER: ASTRID	9
MÖNSTER: HOLGER	9
MÖNSTER: ERLAND	9

RESULTAT **19**

KOLLEKTIONSBOK	19
TIDSPLANERING	20
SLUTSATS	21

INLEDNING

BAKGRUND

Det senaste halvåret har det mesta av mitt designarbete kretsats kring och präglats av vävning och flätning. Dock inte i den mest traditionella av bemärkelser som kanske främst för tankarna till vävstolar och näverkorgar. Det är snarare den klassiska flätade julgranskorgen som kan spåras tillbaka som den ursprungliga inspirationskällan för de idéer som har uppstått.

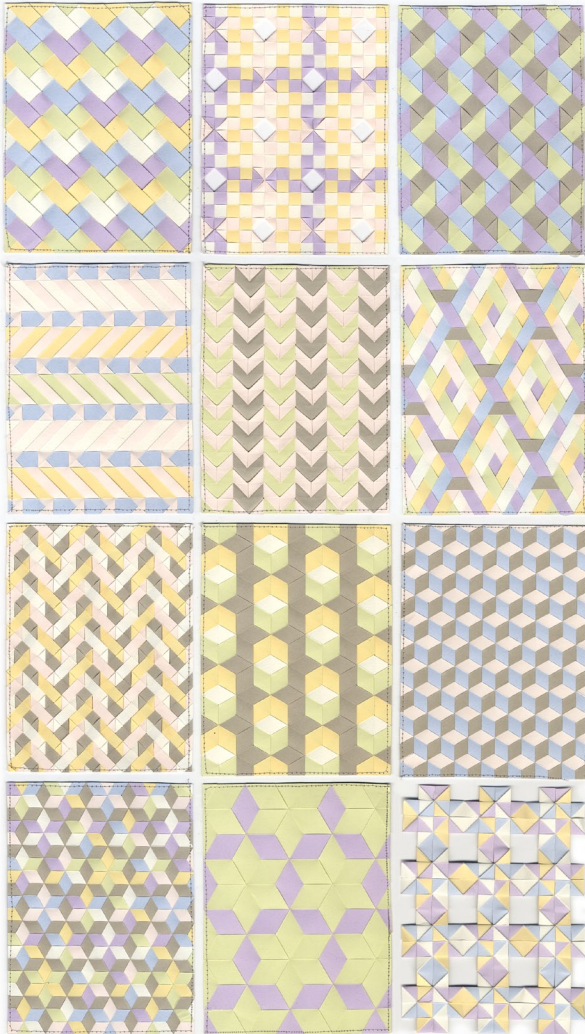
Det hela började i slutet av höstterminen 2009 under ett individuellt utformat projekt. Jag hade under en period skissat och pysslat med att väva i papper, både under idéstadiet för ett tidigare projekt, men också som en form av rekreationssaktivitet. Bakgrunden och syftet var att jag ville utforska vad som kunde åstadkommas med remsor av papper som på något sätt skulle vävas samman. Vad jag kom fram till då var att det gick att skapa varierande och unika mönster av de få flätningssätt som jag använde mig av genom att vika pappersremorna och variera färgerna på remorna något. Mina alster samlade jag i en bok där tillvägagångssätten för konstruktionen av vävnaderna kortfattat beskrevs.

När jag arbetade med det här projektet började jag oundvikligen föreställa mig vävnaderna i textil- och tapetsammanhang och kände därmed att jag inte var helt klar med ämnet.

SYFTE

Det var ganska självklart för mig från första början att jag skulle göra mönster, men jag ville inledningsvis hålla appliceringsområdet öppet så länge det gick. Inledningen till det var att det kändes viktigt att det slutgiltiga mediet inte skulle kunna ifrågasättas, vare sig av mig själv eller andra.

Tapeter är ju en väldigt tacksam produkt att arbeta med eftersom det verkligen sätter mönstret i fokus och det är enkelt att förhålla sig till vissa mått och restriktioner. Att göra en tapetkollektion kändes som det självklara valet i ett mönsterprojekt och just därför kanske lite för självklart? Om jag skulle göra tapeter ville jag ha ett särskilt syfte eller någon slags koppling mellan mönstrenas karaktär och mediet i fråga. Då jag övervägde att rikta in mig på tapet kom jag fram till att det är en produkt i vilken man kan finna flera associationer till vävning. I ordets betydelse i och med begrepp som non woven och samhällsmässigt i det stigma som finns kring vävtapetens vara eller inte vara.

Delar av höstterminens individuella projekt; »Hemvävd«.

MÅL

Mitt mål för det här projektet såg i dess inledande skede ut som följande: Arbetet skulle resultera i en tapetkollektion inspirerad av vävning och flätning. Omfattningen av kollektionen skulle uppgå till ungefär fem mönster. Dessa skulle kompletteras av en ny sorts »vävtapet« i olika utföranden och färger, vilka främst skulle fungera som ett slags bonuselement i kollektionen. Samtliga mönster skulle komma att ha ett väv- eller flätelement i sig. Om jag exempelvis gjorde ett blomstermönster skulle kanske kronbladen på växten vara ihopvävda och på så sätt bilda själva blomman.

Dessutom skulle jag fortsätta utforska det faktiska vävandet som jag påbörjade under höstterminen. Som ett komplement till mina ritade mönster såg jag framför mig en ny sorts vävtapeter, bestående av sammanvävda tapetremsor. Dessa skulle även fungera som neutrala alternativ i kollektionen, beroende på färgvalen. Samtidigt skulle de i egenskap av att vara vävda ge extra karaktär. Jag föreställde mig en tapetkollektion i ganska få och urtvättade färger per färgställning där det skulle vara de lite oväntade motiven som gjorde att tapeterna stod ut rent visuellt.

FRÅGESTÄLLNINGAR

Tapet- och mönstertillverkningen har en lång historia bakom sig. Är min ingång i projektet tillräckligt stark för att göra mina mönster utmärkande i den enorma mängd existerande mönster?

I projektbeskrivningen behandlade flera av mina frågeställningar hur stor möjligheten att tillverka tapeter av flätade pappersremsor var. Skulle sådana tapeter kunna tillverkas industriellt eller bli en extremt dyr och exklusiv handgjord produkt? Skulle det då innebära att man var tvungen att skapa ett substitut i form av en flock- eller strukturtapet? Detta var dock inte grundtanken i projektet, att det till så stor del skulle handla om tillverknings- och produktionsmöjligheter, vilket det heller inte har kommit att göra.

En frågeställning som har uppkommit främst vid handledningstillfällena är huruvida jag arbetar mot en målgrupp eller om jag överhuvudtaget funderar på hur det jag gör kan komma att tas emot och bemötas av omvärlden.

AVGRÄNSNINGAR

Jag var från början på det klara med att kollektionen skulle bestå av möjligen fem mönster eller en siffra däromkring. »Vävtapeterna« skulle fungera som ett komplementärande

bonuselement i kollektionen och därför framtas för att passa med och kanske binda samman de konventionella tapeterna. Med detta menas att jag i första hand skulle fokusera på tapetmönstrena för att sedan fastställa vävtapeternas omfång och utseende utifrån motsvarande för mönstrena.

Självklart har rapporthöjd och rapportbredd inneburit en tydlig avgränsning. Jag har till den här kollektionen valt att arbeta med en kvadratisk rapport vilket i tapetsammanhang oftast betyder 53 x 53 cm. Utöver det har jag under projektets gång valt att begränsa antalet färger i mönstrenas färgställningar till två eftersom jag ganska långt in i projektet hade planerat att screentrycka mönsterprover (vid handtryckning underlättar det med så få ramar som möjligt) till kollektionsboken istället för att skriva ut dem. Detta blir nu något som jag får ta upp efter projektets slut.

GENOMFÖRANDE

SYNOPSIS

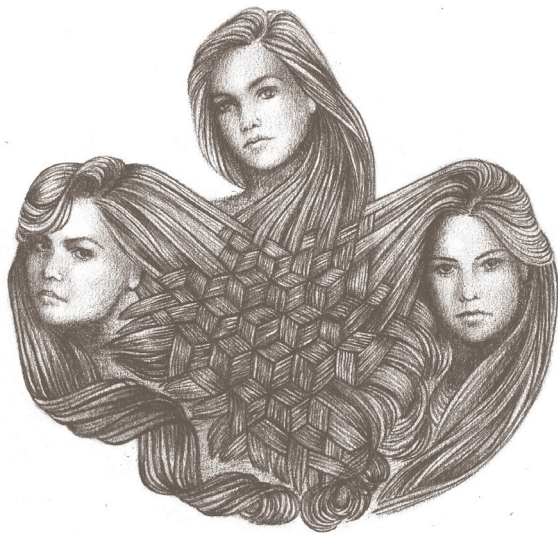

En tidig skiss.

Innan examenprojektet satte igång hölls den två veckor långa kursen Synopsis i vilken fem bilder som berättade något om projektet skulle produceras. Dessa var tänkta att fungera som ett verktyg i utformningsprocessen av examensarbetet och kanske också en språngbräda. Jag hade till en början en idé om att skapa en mönsterkollektion baserad på stadsdelen Hägersten i Stockholm, vilket är det enda område jag har bott i under min uppväxttid. Det var tänkt att varje mönster skulle symbolisera en ort i den stadsdelen där jag har bott och att de olika skedena i min barndom skulle återges i mönstrena. Det stod dock ganska snart klart för mig att denna idé var rätt färgad av både styng av hemlängtan och ett släng av nostalgi vilket jag har en fallenhet för dröm mig bort i. Det hade säkert kunde utvecklas till ett intressant projekt, men när jag började skissa på de bilder som skulle tas fram som synopsis kände jag mig spärrad och inget av det som jag föreställt mig kändes relevant eller fungerande. Dessutom drogs jag ständigt till att involvera vävning eller flätning i mina motiv vilket var vad jag nyligen arbetat med i mitt individuella projekt. Skissen till vänster var det som ledde in mig på det spår som till slut blev mitt examensprojekt. Den skulle enligt min första idé representera uppväxt vilket för kanske främst flickor enkelt kan illustreras med ens hår, hur långt det var under en viss tid, om man hade klippt lugg, eller kanske när man färgade/tonade det för allra första gången. Hårtestarnas sammanflätning skulle symbolisera de olika orterna där jag bott, åren de representerar, skolor där jag gått, etc.

Inte förrän efter att halva kursen gått, alltså en vecka in i kursen Synopsis, kom jag fram till att jag redan hade ett tacksamt och användbart tema för en mönsterkollektion. Att fortsätta utforska vävning och flätning från mitt högst subjektiva perspektiv behövde inte betyda en upprepning och en återvinning av en redan genomarbetad uppgift, vilket var vad jag initieellt fruktade. Genom att teckna och illustrera vävning och flätning hittade jag en ny och utforskad väg att gå vilket kom att bli en viktig vändpunkt.

Då jag till slut hade bestämt mig för ett tema började jag skissa och fundera på vilka andra motiv som det skulle kunna infogas väv- eller flätelement i.

En av teckningarna från kursen *Synopsis*.

Den första versionen av mönstret »Siv«.

MÖNSTER: SIV

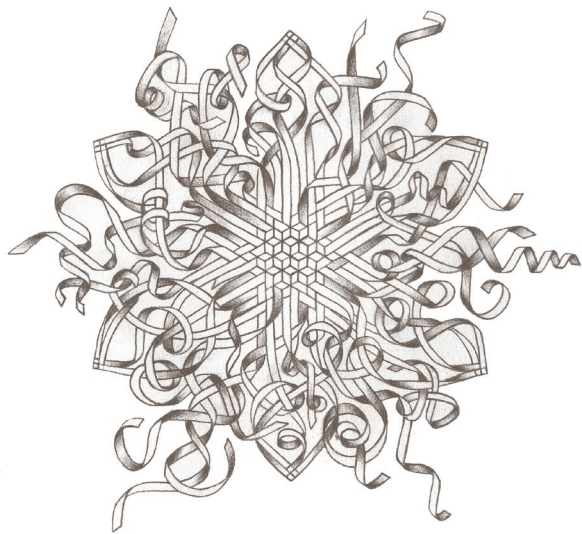
Det här mönstret är alltså det som funnits längst, i alla fall som koncept. Från början var det nog inte självklart tänkt att motivet kunde bli ett mönster i sig och jag har fått pröva mig fram för att hitta det rätta alternativet. Under kursen *Synopsis* andra vecka utvecklades den ursprungliga skissen på s. 7 till mer av ett emblem där tre kvinnliga gestalters hårsvall i en japansk flätning (flätning från tre riktningar med 60° vinkel sinsemellan) vävdes samman. Den här bilden började jag kvickt tolka i en mönsterskiss som rapporterad syns till vänster. I den här den första versionen av mönstret valde jag att direkt överföra bildspråket från *Synopsis*-bilden. Vad jag kom fram till efter att jag hade utvärderat mönstret rapporterat var att själva grundbilden inte fungerade ens som grov skiss. Ansiktena tog alltför stort utrymme och de följsamma och böljande ihopflätningarna i kombination med detta gjorde mönstret lite oroligt.

Innan jag påbörjade min första skiss av mönstret hade jag en idé om att låta delarna där håren vävs samman hållas strikta och symmetriska. Så jag började om från början med en ny version av mönstret och tecknade huvudena som håren hörde till i profil. Detta dels på grund av att jag eftersträvade en bättre balans i mönstret men också eftersom jag ville dra uppmärksamheten från huvudena och dess ansikten och lägga fokus på vävnaderna av hår. I den här versionen känns det också lite som att håren vävts samman och fästs på en vägg genom vilka huvudena sticker fram.

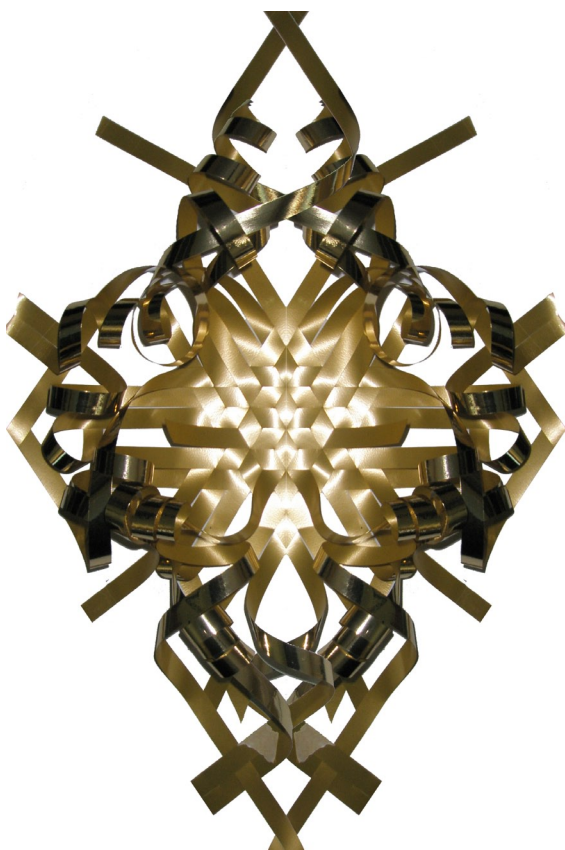
När skissen av rapporten var klar lät jag den vila en stund för att känna efter om den stämde eller inte. Så har processen för övrigt gått till med samtliga mönster, jag väntar helst tills jag har grunden till alla mönster klara innan jag börjar renrita originalen. I det här fallet fick originalet ett helt annat uttryck än det som kanske anades av skissen. Eftersom jag renritade allt med tuschpenna på vitt högblankt papper så kan ju aldrig blyerts känslan återskapas, vilket heller inte var vad jag eftersträvade. Däremot påminner slutresultatet om ett grovt träsnitt eller linoleumtryck, vilket gör bilden mer dramatisk och mindre känslig.

Självklart döpte jag mönstret efter asaguden Tors hustru Siv, som fick hår av rent guld efter att Loke klippt av det. Detta var det enda mönster som jag kunde komma på ett självklart namn åt, de övriga har helt enkelt fått namn med fornordiskt ursprung för att matcha med *Siv*.

En av teckningarna från kursen Synopsis.

Mallen till den utvecklade versionen av »Astrid«.

MÖNSTER: ASTRID

Det här mönstret är nog det som mest tid har »slösats« på, beroende på hur man väljer att se det. Det slutade nämligen med att jag förstörde upp synopsis-bilderna den bygger på, ritade om den något och sedan gjorde original utav den. Innan dess hade jag en idé om att göra en rombformad version av ursprungsteckningen som sedan skulle bli en del i en medaljongtapet. Av någon anledning fick jag för mig att jag behövde göra banden som flätas ihop mer realistiska och konstruerade därför en tredimensionell skiss. I den flätade jag samman presentsnören enligt samma mönster som i teckningen och krusade ändarna med en sax. Sedan fäste jag allt väldigt medvetet på ett papper som jag fotograferade och speglade i Photoshop. Denna bild (se nedan till vänster) skrev jag ut med avsikt att kalkera och göra en ny teckning av. Men den nya bilden levde aldrig riktigt upp till teckningen vilket antagligen berodde på att den blev alltför utstuderad och därmed stel. I den första teckningen var jag friare eftersom den inte var tänkt att egentligen »bli« något och kunde därmed lekas fram.

MÖNSTER: HOLGER

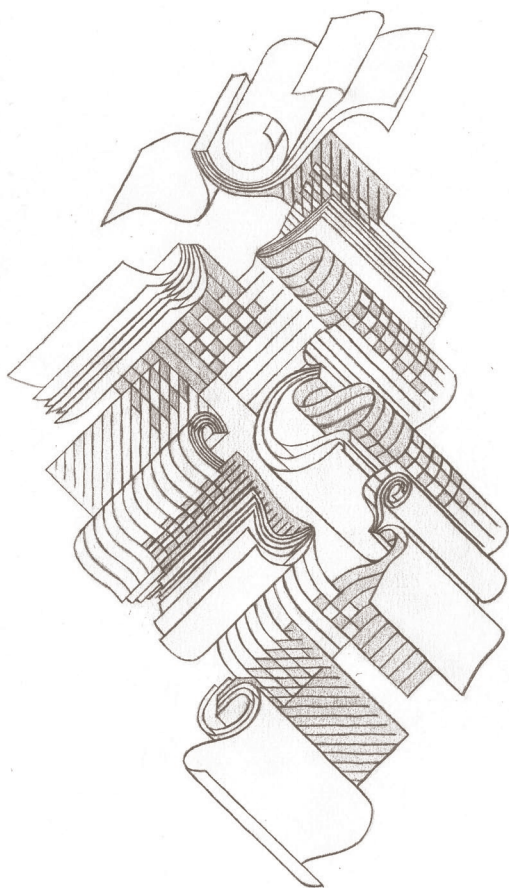
Det här mönstret har i princip sett likadant ut ifrån första skiss till och med färdigt resultat. Min intention med det var att skapa ett lite anonymt inslag som kunde fungera som en paus i kollektionen. Bilden kommer ursprungligen från en av vävnaderna som jag konstruerade under höstterminens individuella projekt. Det bestod ut vertikala remsor som viktes sick-sack nerifrån och upp och sedan flätades samman. Mönstret är en illustration av detta där jag har lagt till ränder på remsorna för att ge dem mer liv.

MÖNSTER: ERLAND

Det här mönstret är nog det som funnits i flest varianter och krävt mest huvudbry. Det började liksom två av de andra mönstrena som synopsis-bild men har därefter utvecklats en hel del. Teckningen föreställer ett antal böcker där vissa sidor strimlats och vävts samman med varandra.

Den första versionen jag gjorde byggde till stor del på teckningen, den byggdes helt enkelt bara på tills det blev en rapport. Eftersom teckningen var ganska avlång så krävde det att det behövdes fyllas på med väldigt många böcker som i full skala blev ganska små. Detta myller utplånade böckerna i sig, särskilt i kombination med att sidorna var vikta och bläddrades på ett ganska orealistiskt sätt vilket gjorde att symbolen för boken gick förlorad.

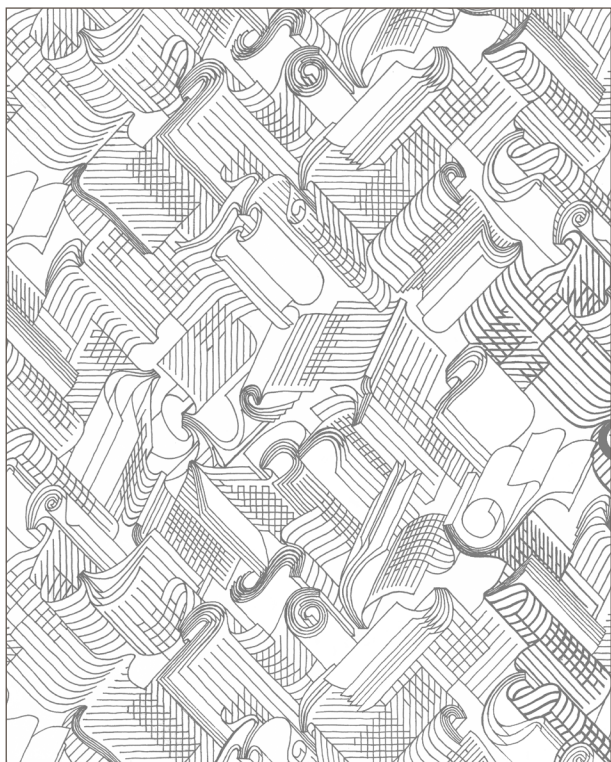

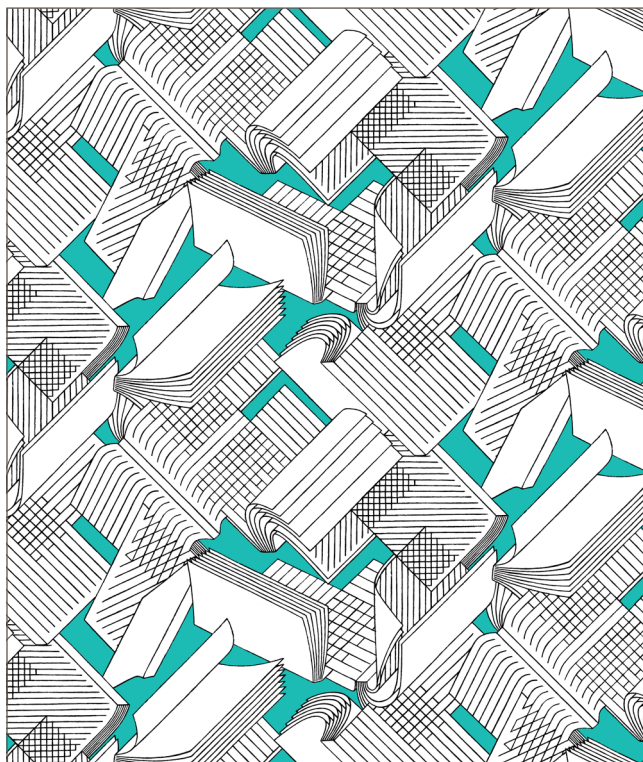
En av teckningarna från kursen Synopsis.

I och med det skissade jag upp en ny version med färre böcker i verklig skala. Den skilde sig egentligen inte så mycket från den första varianten, men för att förstärka intrycket av böcker valde jag att ge bakgrunden en egen färg. Tyvärr fungerade inte mönstret rapporterat eftersom jag upplevde det som alldeles för rutigt. I den första versionen försvann nästan rapporten i det myller av böcker som blev och eftersom jag i den andra versionen reducerade antalet böcker blev de och rapporten desto tydligare. Mönstret var väl ingen katastrof men det gnagde ändå i mig att det var något som inte stämde.

Det blev till slut en tredje skiss som också kom att bli det färdiga mönstret. Eftersom det var svårt att komma ifrån den tydliga rapporten när böckerna blev större funderade jag på om det skulle gå att framhäva den istället för att dölja den. Detta kunde åstadkommas genom en spegelvänd rapport där böckerna skulle få en mer dekorativ funktion. Jag var ute efter ett ganska klassiskt uttryck och att böckerna skulle dra tankarna till läsning samt litteratur och inte se ut som kalla, torra dokument vilket jag ansåg var vad som tyngde de tidigare mönstrena. Därför var det desto mer passande att göra en spegelvänd rapport eftersom jag i en sådan kunde bygga mönstret på en uppslagen bok sedd halvt från ovan och framifrån. Detta anser jag vara en väldigt klassisk symbol för böcker, litteratur, kunskap, med mera. En komponent som ytterligare kunde förstärka känslan av läsning är bokmärkena som placerats ut i passande tomrum.

Den första versionen av mönstret »Erland«.

Den andra versionen av mönstret »Erland«.

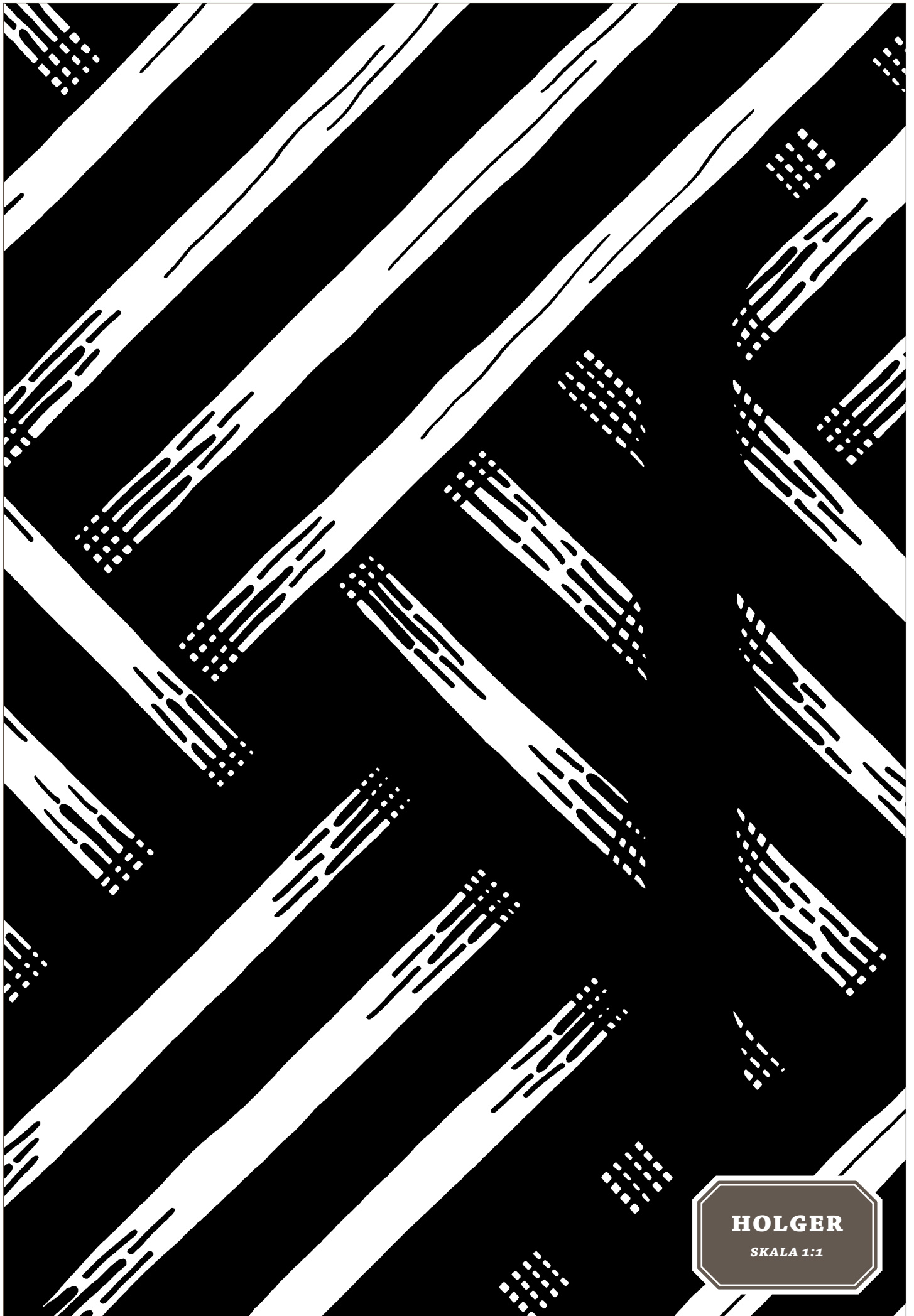
SIV
SKALA 1:1

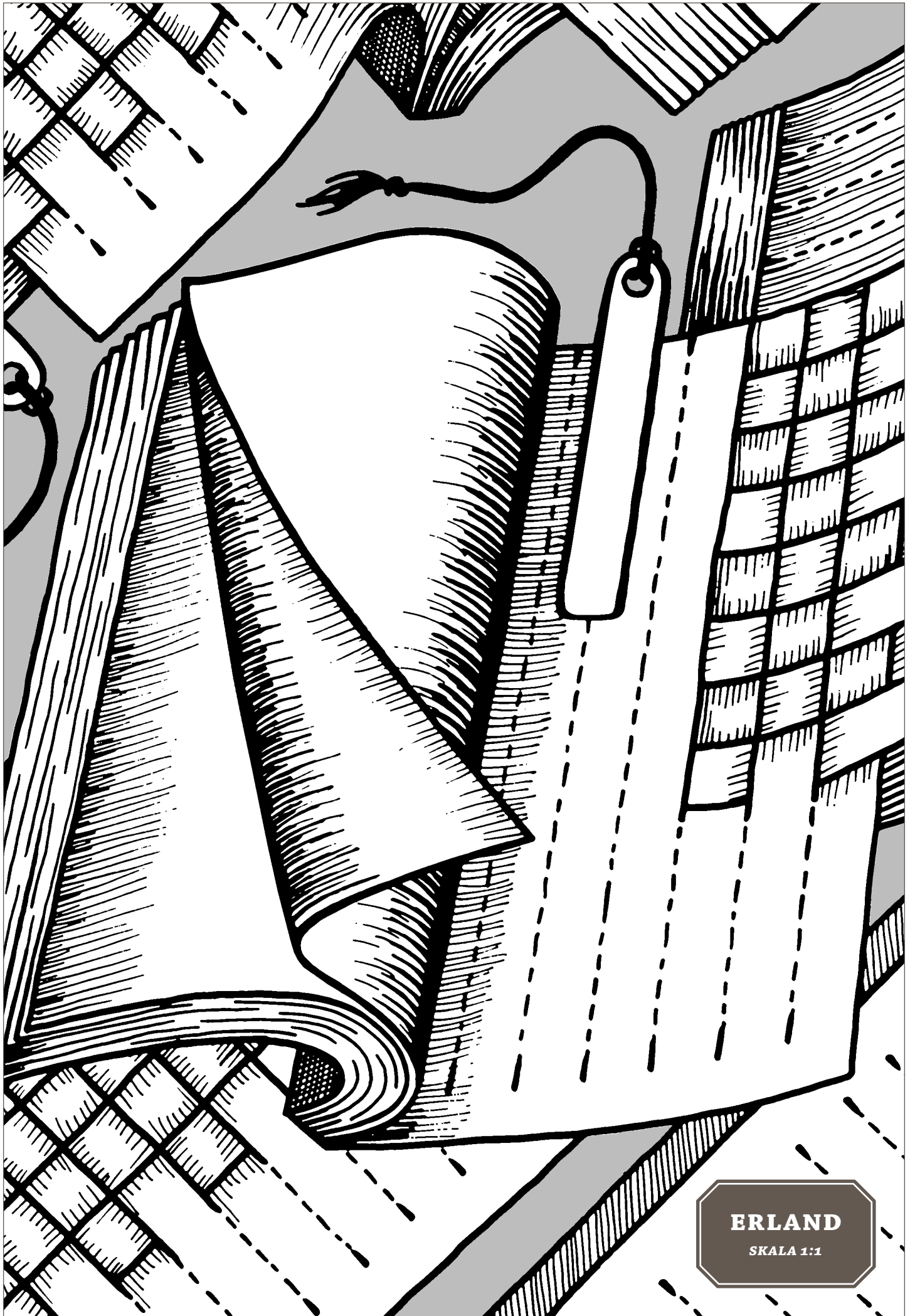
ASTRID

SKALA 1:1

HOLGER
SKALA 1:1

ERLAND

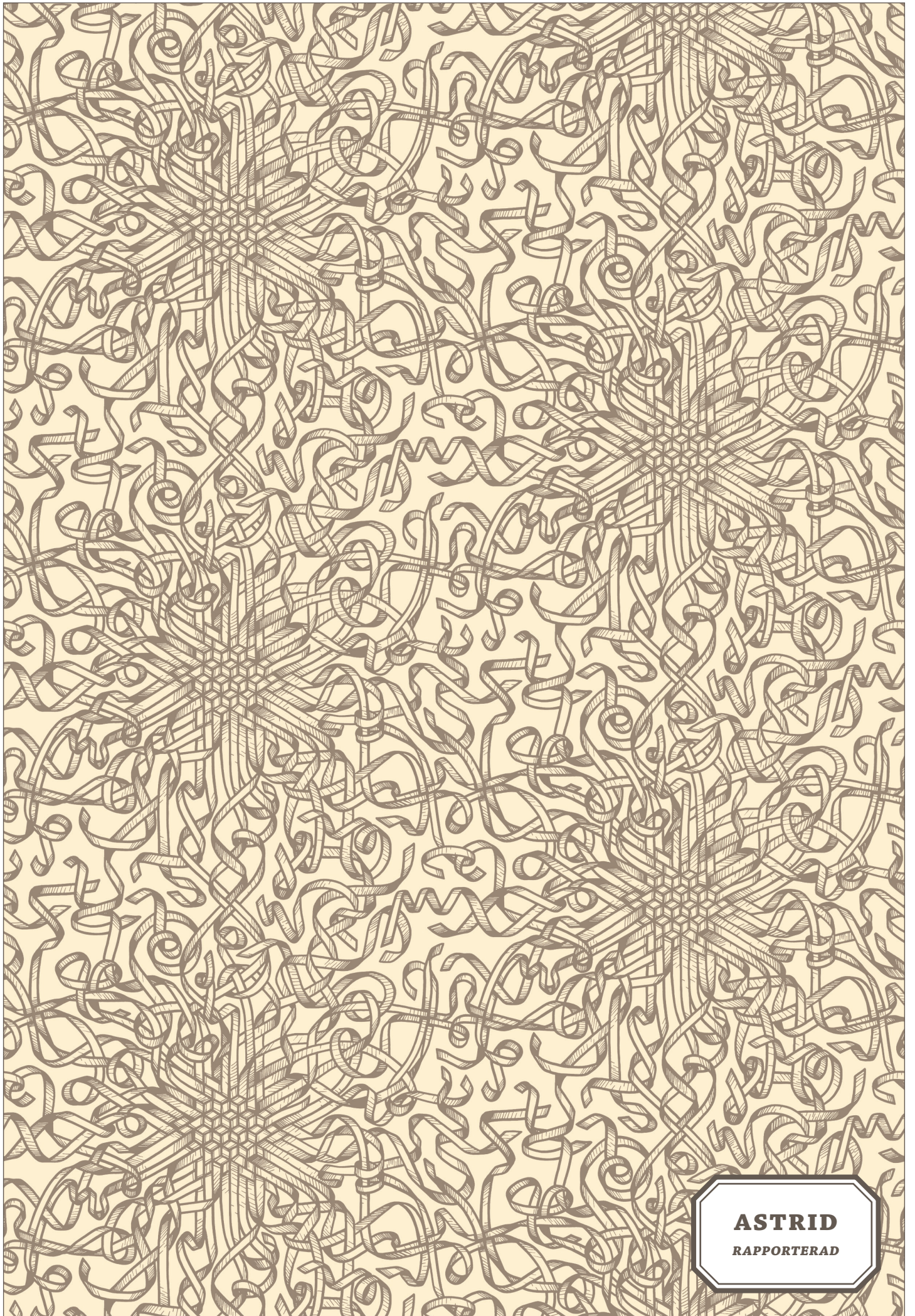
SKALA 1:1

SIV
RAPPORTERAD

ASTRID
RAPPORTERAD

HOLGER
RAPPORTERAD

ERLAND
RAPPORTERAD

RESULTAT

KOLLEKTIONSBOOK

Miljösimulering av »Erland«.

Miljösimulering av »Astrid«.

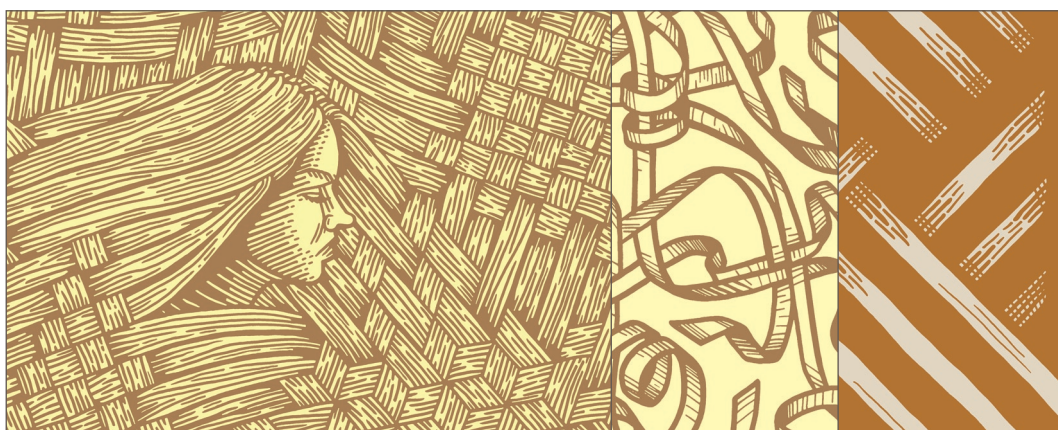
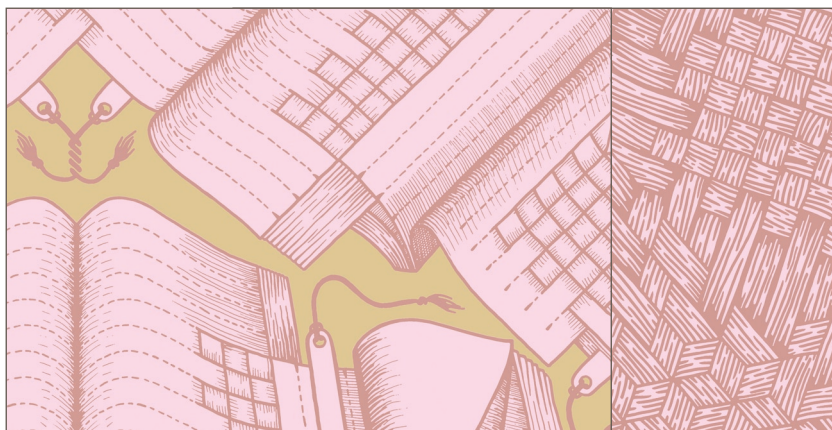
Detta är vad som har blivit frukten av mitt arbete, det vill säga mitt slutgiltiga verk. En kollektionsbok i vilken samtliga mönster samlats och presenterats enligt en tydlig modell. Varje mönster inleds med en sida där tapeten presenteras simulerad i en interiörbild. På baksidan av sidan med miljöbilden har mönstret rapporterats i skala 1:5 vilket har tillåtit plats för två rapporter på höjden. Detta har gjorts för att ge en bättre uppfattning om tapetens kvaliteter som mönster eftersom boken är ganska liten och begränsande på det viset. Därefter följer mönstret i tre olika färgställningar vilka skiljer sig något från ett mönster till ett annat men som alla följer en röd tråd. Man kan faktiskt dela upp färgställningarna i fyra olika kategorier i och med att de i grunden förhåller sig till varsin färg. Dessa färger kan man förenklat säga är gul, brun, grön och rosa. Den gula tonen har applicerats på tre mönster, den bruna på fyra, den gröna på tre och den rosa på två. Se s. 20.

Jag valde att skriva ut mönstrena på färgat papper eftersom kvaliteten på vanliga utskrifter ofta blir bristfällig. På det här viset blir färgerna inte lika platta som de kan bli när man skriver ut ett heltäckande ark och känslan av ett riktigt tapetprov förstärks.

I slutet av boken har jag lagt in mina så kallade vävtapeter. Eftersom jag efter hand har valt att inte prioritera den delen av projektet lika mycket som de vanliga tapeterna har deras funktion i kollektionen blivit en annan. Jag väljer att se dem som ett smakprov på vad som komma skall, som en liten teaser om man så vill. De blir lite av ett överraskningsmoment i slutet av kollektionen och får fungera som ett slags bonuselement vilket jag även beskrev de som under rubriken för mål i projektbeskrivningen.

Något som är ganska oklart i mitt arbete är förstås vilken tryckteknik det är tänkt att tapeterna skulle kunna tryckas i. Ganska långt in i projektet hade jag högtflygande planer om att screentrycka hela kollektionen eftersom jag ville prova på att använda mig av metallicfärger. Jag ville dessutom kunna ta fram en konventionell kollektionsbok i fullformat samt trycka några våder för att för en gångs skull kunna hålla i en näst intill komplett produkt. De flesta studiebase-erade projekt man tar sig an blir ju ganska färgade av kompromisser och därför inte särskilt definitiva. Hursomhelst, om jag hade hunnit screentrycka kollektionen så skulle det ändå inte nödvändigtvis ha betytt att den var ämnad för

det. Screentrycket skulle bara ha blivit ett sätt för mig att presentera och producera kollektionen som en väldigt tydlig prototyp. Kanske är det så att screentryck, flexotryck eller djuptryck vore de mest lämpade teknikerna för mina mönster eftersom de tillåter väldigt exakta återgivelser av tryckbilden. Mina mönster är ju relativt detaljerade och finlinjerade vilket skulle vara omöjligt att helt återge i limtryck till exempel. Detta hade förstås krävt nya original som till skillnad från de jag nu fått anpassa efter screentryck behövts justeras och ändras en del. Det hade varit spännande att se hur mönstrena hade tätt sig som limtryckta tapeter eftersom jag medvetet har eftersträvat ett ganska gammeldags och »använt« uttryck i både kollektionen i sig samt i formgivningen av dess tillhörande kollektionsbok. Dessa egenskaper är för mig ganska synonyma med limtryckets genuina och opolerade karaktär.

TIDSPLANERING

Så här såg tidsplanen från projektbeskrivningen ut:

v.5 Bearbetning och utvecklande av synopsis-bilderna.

v.6 Vidare skissarbete och inspirationsletande.

v.7 Skissarbete och viss färdigställning av mönster.

v.8 Färdigställa mönster.

v.9 Koncentration på vävda mönster.

v.10 Färdigställa bokens utseende.

v.11 Sammanställa boken och viss finslipning av mönster.

v.12 Praktiskt arbete samt extra tid åt rapporten.

Jag har liksom under tidigare projekt inte lyckats följa tidsplanen till punkt och pricka. Även om en strikt tidsplanering inte brukar fungera för mig så tror jag att själva utförandet av den har hjälpt mig att skapa en bild i huvudet av den tid jag har. Sedan kan jag på sätt och vis se hur tiden sakta men säkert krymper allteftersom tiden går. När jag måste fördela tiden i en tidsplan får jag nämligen en bra uppfattning om vad jag kan hinna med innan projektet sätter igång.

SLUTSATS

När jag ser över mitt projekt som helhet och vad det har resulterat i finner jag att det både besitter positiva och negativa egenskaper. Sett till målen som initiiellt bestämdes i projektbeskrivningen så har jag lyckats uppnå dessa bra. Jag har gjort en tapetkollektion med ungefär fem (fyra) mönster och samtliga har ett element av vävning eller flätning i sig. Vidare skulle jag utforska pappersflätningen och inkludera resultatet av detta i kollektionen. Det är väl här som jag

måste erkänna att resultatet brister något. Jag har visserligen vävt och flätat ihop två sorters »vävtapeter«, men de har inte tillkommit av speciellt avvigd tid till ett undersökande arbete utav detta. Däremot har de anpassats efter de konventionella tapeternas utseende.

I frågeställningsdelen i projektbeskrivning var jag väldigt tydlig med att jag ville ta reda på om den här sortens »vävtapet« på något skulle kunna bli en realistisk produkt. Jag frågade mig även om utifall att det var en praktisk omöjlighet då fanns andra alternativ som kunde efterlikna väven, såsom flock- eller strukturtapet. Detta är något som jag faktiskt inte kommit att undersöka något vidare nämntvärt. Jag tror att det var ett misstag att framställa de här undringarna som några av grundvalarna i examensprojektet eftersom det inte var i det min huvudsakliga inspiration låg. Det var framförallt lusten till att teckna och utmaningen i att klura ut motiv som kunde vävas samman till fungerande mönster både visuellt och idémässigt som gäckade mig. Det här med att göra en ny sorts vävtapet var en tanke som fanns kvar sedan höstens individuella projekt då jag i mitt pappersväveri började föreställa mig nya lösningar för textilier, möbelklädselar och just tapet. Jag tror att jag dels var nyfiken på om detta var en möjlighet och även ville ge projektet lite extra krydda.

Under handledning har frågan om vem den potentiella mottagaren för min mönster skulle kunna tänkas vara. Den frågan har jag adderat till mina egna frågeställningar eftersom den oftast gör mig så överrumplad. Varför gör den då det, jo, eftersom jag aldrig tänker ur ett sådant perspektiv under min kreativa process. I mitt arbete är det alltid jag själv som är kunden eftersom jag tycker det är svårt att med någon annans ögon försöka avgöra om det jag gör är bra. När projektet dessutom är så pass fritt och individuellt utformat som det här examensprojektet har varit blir det nog ännu mer så att man går till sig själv för att bedöma sitt arbete. Detta är ju inte samma sak som att ta emot råd och synpunkter av andra vilket oftast kan ge helt oväntade perspektiv och intryck.

